

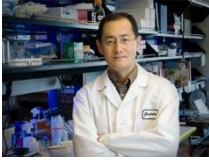
Politik Bilim

Müfit Akyos

Yararsız teorik bilgiler!

Yenilik geleceğin anahtarıdır ancak temel araştırma gelecekteki yeniliklerin anahtarıdır.
Jerome Friedman, 1990 Fizik Nobelisti

Bir bakan “gerçek hayatta uygulanmayan, ekonomiye dönüşmeyen, ‘faydasız teorik bilime’ ülkenin ihtiyacı olmadığını, böyle faydasızca üretilmiş teorik teknolojilere, faydasız bilime Türk milletinin ihtiyacı yoktur. Eğitimde dünya standartlarını yakalamalıyız.” demiş. Gereğini bir kanun hükmünde kararnameyle yerine getirirler belki. Bu sözlere “neresi doğru ki” deyip geçilebilirdi belki ama ruh sağlığımızı korumak için yabancı TV kanalları arasında dolaşırken rastladığım *NHK World* (Japon) kanalındaki “Global Agenda – Nobel Perspectives: A Scientist’s Cause” programında dört Nobelistin bilim konusunda söyledikleri yanıt gibiydi. Programda günümüz bilim dünyasının finansman kaynağı ve nitelikli araştırmacı bulma sorunlarının yanı sıra özel sektörün rolü, bilimsel düşünce yapısının oluşturulması, bilimsel tutkunun izlenmesi, bilim yapmanın nedeni, bilim ve etik gibi önemli konulara da değinildi. Ortak nokta bilimin “dünyayı ve evreni anlamak” olduğu, bilimin iyi veya kötü olmadığı ancak insanlığın geliştirdiği teknolojiler ve bunları kullanmadaki amacının “iyi veya kötü” olabileceği, dünyanın özellikle çevre ve küresel ısınma sorununa yine bilimle çözüm bulacağı yönündeydi. Gelecek için hepsinin amacı, laboratuvarlarında kendi alanlarında “yararsız teorik bilgiler” üretmeye devam etmektir. İşte bu dört bilim insanı:

Shinya Yamanaka, Kyoto Üniversitesi Kök hücre Araştırma ve Uygulama Merkezi Direktörü, Gladstone Enstitüsü (San Francisco) araştırmacısı. Farklılaşmasını tamamlamış hücreler kök hücrelere dönüştürülebilir mi? sorusunun peşine takılarak ürettiği “yararsız teorik bilgilerle” başta kanser olmak üzere çağımızın pek çok hastalığı için ilaçlar geliştirilmesinde insanlığın önünü açan çalışmalarıyla Osaka Bilim Ödülünü, Amerika Birleşik Devletleri’nin en prestijli ödülllerinden Lasker (A.B.D) ödülünü ve **2012 yılı Nobel fizyoloji ve Tıp ödülünü** kazanmış.

Richard Roberts, New England Biolabs Şef Araştırmacı. Tümüyle “yararsız teorik bilgiler” üretmek üzere ökaryot (hücrelerinde bir çekirdek ve başka organeller içeren bir canlılar grubu) DNA’sındaki intronlar ve gen bölünmesi alanındaki keşifleriyle **Nobel Fizyoloji veya Tıp Ödülünü 1993** yılında Phillip Allen Sharp ile birlikte kazanan İngiliz biyokimyacı ve moleküler biyolog. Hem de ateist ve “Humanist Manifesto-II” nin (1973) imzacılarından!

Yuan Tseh Lee, Taiwan Ulusal Akademisi (Academia Sinica) Onursal Başkanı. Temel kimyasal süreçlerin dinamiğiyle ilgili ürettiği “yararsız teorik bilgilerle” John C. Polanyi ve Dudley R. Herschbach ile birlikte **1986 yılında Nobel Kimya Ödülüne** layık görülmüştür.

Jerome Friedman, Massachusetts Institute of Technology (MIT), Onursal Profesör. “Derin inelastik saçılma deneyleri sonucunda parçacık fiziğinde kuark modelinin geliştirilmesindeki önemli katkıları” nedeniyle **1990 Nobel Fizik Ödülü** Jerome I. Friedman, Henry W. Kendall v Richard E. Taylor’a verildi. Bu “yararsız teorik bilgi” çalışmalarının yanı sıra Friedman boş zamanlarında tiyatro, müzik, bale etkinliklerine katılıp, boyama ve Asya seramik çalışmaları yapmakta!

Günümüzün yakın tehlikesi ülkemizin geleceğini insanlığın bilimsel bilgi birikiminin yol göstericiliğinde arayanlara karşı ülkeyi bir rant alanı olarak gören cehaletin güç kazanmış olmasıdır. ‘Cumhuriyet’imizin zor ve karanlık günlerinde bilmeye, bilgiye, bildiklerimizi birleştirerek güçlü yenilikçi çözümler üretmeye daha fazla gereksinimimiz var.